

NÁZEV MATERIÁLU	Stanovisko Svazu průmyslu a dopravy ČR k Tezím pro změnu liniového zákona za účelem podpory klimatu a energetické bezpečnosti ČR (pro podporu výstavby nízkouhlíkových výroben energie a dalších záměrů podporujících dekarbonizaci hospodářství)
Č. J.	120/2022
DATUM ZPRACOVÁNÍ	15. listopadu 2022
KONTAKTNÍ OSOBA	Jan Šebesta
TELEFON	225 279 204
E-MAIL	jsebesta@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy ČR (SP ČR) vítá a podporuje navržené změny liniového zákona, které přispějí ke zrychlení povolovacích procesů nízkouhlíkových výroben energie. Jde například o zkrácení lhůty pro vydání JES, jednoinstanční rozhodování o stavbách na Specializovaném a odvolacím stavebním úřadě, úprava účastenství vyplývajícího z provedené EIA, jednodušší umisťování v environmentálně vhodných lokalitách, přehodnocení hmotných požadavků na stavby atd. Žádáme ale o rozšíření řady výhod i pro další důležité oblasti energetiky včetně obnovitelných zdrojů energie. Zároveň je žádoucí doplnit i integraci některých, dnes dosud neintegrováných řízení jako např. nakládání s vodami.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

1. **K zaměření tezí**

Předložené teze pro změnu liniového zákona za účelem podpory klimatu a energetické bezpečnosti ČR se týkají primárně nízkouhlíkových výroben energie (jaderné zdroje včetně SMR), těžby a úpravy surovin nezbytných k zajištění dekarbonizace, staveb a technických zařízení zajišťující jejich fungování. Všechny tyto úpravy jsou správným směrem s cílem zrychlení povolovacích procesů. V navržené úpravě však absentuje úprava OZE, kterou ovšem považujeme taktéž za zásadní k zajištění energetické bezpečnosti a nezávislosti ČR. Návrh je v této souvislosti matoucí v tom, že přesto, že používá slova „nízkouhlíkové výrobní energie“, tedy slova obecného a širokého významu, vyplývá z něj však, že se zřejmě týká jen výroben z jaderných zdrojů energie. S tímto úzkým pojetím nesouhlasíme a požadujeme, aby byl v celém materiálu chápán tak, že se týká všech druhů „nízkouhlíkových výroben energie“ kam patří například i některé druhy výroben syntetického metanu apod.

Zároveň by tyto prospěšné úpravy měly být navrženy pro všechny stavby (či alespoň stavby spadající pod liniový zákon), které jsou v souladu s cíli tezí – tedy aby z těchto institutů mohly čerpat i další stavby. Pokud jsou některé úpravy žádoucí obecně, není důvod, aby z nich nebenefitovaly i stavby ostatní.

K dosažení kýžených cílů ohledně klimatu, energetické bezpečnosti a nezávislosti by měla být problematika uchopena komplexněji a zahrnout i vhodnou legislativu pro zajištění rozvoje OZE na území ČR. Nezbytnou podmínkou pro transformaci hospodářství směrem k výrobě energie udržitelným způsobem je zajisté spolu s nízkouhlíkovými výrobami i rozvoj OZE, proto považujeme za koncepční řešit jako celek a zahrnout OZE do tezí pro změnu liniového zákona.

Domníváme se rovněž, že mnohé z navržených úprav je naprosto nezbytné přijmout rovněž pro obnovitelné zdroje energie, jako jsou FVE (včetně agrovoltaiky), VTE, výroby biometanu a další druhy výroby plynu z OZE jako jsou například výroby vodíku. Jde například o zkrácení lhůty pro vydání JES, jednoinstanční rozhodování o stavbách na Specializovaném a odvolacím stavebním úřadě, úprava účastenství vyplývajícího z provedené EIA, jednodušší umístování v environmentálně vhodných lokalitách, přehodnocení hmotných požadavků na stavby atd.

V souvislosti s cíli EU ohledně odklonu od dodávek zemního plynu z Ruska a v zájmu snížení dovozní závislosti je třeba, aby se navrhované úpravy rovněž týkaly všech tuzemských výroben plynu, a to i zemního plynu.

Upozorňujeme, že pokud nedojde k prokazatelnému zrychlení povolování OZE, pak bude stěžet docházet k naplňování cílů pro dosažení podílů OZE na výrobě, a především bude docházet ke ztrátám prostředků z dotačních titulů (Modernizační fond apod.), kde je čerpání v oblasti FVE omezeno, na poměry délky povolovacích řízení v ČR ambiciózními, pěti lety od doby rozhodnutí o poskytnutí dotace. Již nyní je zřejmé, že bez zásadních změn v legislativě nemusí být reálné tyto lhůty dodržet.

Kromě výroben by měl materiál výslovně zahrnout i průmyslové areály/firmy, které se v rámci dekarbonizace budou elektrifikovat, k čemuž je třeba vytvořit podmínky.

Konkrétní připomínky

1. Požadujeme rozšířit dopad zákona na obnovitelné zdroje energie a všechny výroby plynu. Rovněž požadujeme rozšířit dopad zákona na výstavbu a rozšíření kapacit stávajících energetických sítí, jež musí být technicky a kapacitně připraveny na připojování celého spektra zdrojů (včetně např. elektrifikace průmyslových provozů v rámci dekarbonizace). Jejich kapacita se může stát úzkým hrdlem transformace hospodářství.
2. Požadujeme vyhodnotit možnosti rozšíření dopadu zákona rovněž na problematiku dobíjecích stanic a vodíkových čerpacích stanic.
3. Požadujeme vyhodnotit možnosti zavedení speciálních úprav a benefitů navržených v tezích i na ostatní stavby spadající pod liniový zákon či zvážit provést některé úpravy plošně. Pokud jsou některé úpravy žádoucí obecně, není důvod, aby z nich nebenefitovaly i stavby ostatní.
4. Požadujeme doplnit potřebnou míru integrace některých stávajících, dosud neintegrováných řízení. V oblasti povolování nízkouhlíkových výroben je nezbytné zajistit možnost povolit v jednom řízení rovněž nakládání s vodami. Domníváme se, že SOSÚ by již mělo být personálně a odborně vybavené natolik, aby bylo schopno rozhodovat i o dalších aspektech staveb bez nutnosti dodávání dílčích podkladových aktů – například problematiku nakládání s vodami nelze u takových projektů, jakými jsou jaderná zařízení, odtrhnout od stavby samotné.
5. Domníváme se, že možnost podat podnět ke zpracování dílčího územního rozvojového plánu by měla být pro stavby řešené tezemi (včetně OZE) dána i stavebníkovi, který prokáže oprávněný zájem na jeho přijetí. Rozhodnutí o přijetí by však náleželo MMR.
6. Požadujeme do materiálu zpracovat možnost, aby se na stavby v působnosti liniového zákona uplatnily rovněž úpravy zaváděné zamýšleným návrhem, např. zákonné lhůty (lze zvažovat jejich snížení na polovinu stávajících nebo eliminovat možnosti aplikace prodloužení lhůt). Bez zásadní změny ve lhůtách rozhodovacích orgánů nemůže k urychlení povolovacího řízení reálně dojít.
7. Požadujeme do materiálu zpracovat textaci, která bude předvídat i jiné změny stávajícího liniového zákona, které budou představovat další pravidla pro umístování, povolování a provozování staveb

i v působnosti stávajícího liniového zákona. Tedy aby bylo již od počátku legislativního procesu tohoto návrhu avizováno, a počítáno s tím, že skrze tento návrh budou moci být doplněna i další nová pravidla. Tím bude zajištěna možnost doplnění takových pravidel v dalších fázích legislativního procesu a minimalizována pravděpodobnost jejich neakceptování argumentem, že nejsou v souladu s tezemi, věcným záměrem návrhu, apod.

8. Požadujeme doplnit, že u staveb v působnosti stávajícího liniového zákona bude stanoven převažující veřejný zájem (deklarováním převažujícího veřejného zájmu se zabývají některé právní úpravy okolních zemí).
9. Domníváme se, že bez zásadního urychlení územního plánování nelze dosahovat ambicí, ke kterým se ČR zavázala, proto kvitujeme, že je uvažováno s tím, že bude pro výroby využíváno § 122 nového stavebního zákona a bude možné stavby povolovat i v nezastavěném území. Nicméně je třeba rovněž výrazně zrychlit a zpružnit změny stávající územně-plánovací dokumentace, transformaci k udržitelné energetice je třeba realizovat již nyní, nikoliv za dva, tři nebo pět let, kdy se teprve podaří změnit územní plán.

Tato připomínka je zásadní.